

Cum aleg instrumentele PsihoProfile?

Ghid rapid pentru selectarea instrumentului, construirea unei evaluări și alegerea raportului potrivit

Ideea de bază: pornește de la întrebarea profesională la care vrei să răspunzi, nu de la numele unui test. Alege apoi domeniul, constructul și instrumentul potrivit; combină instrumentele numai când fiecare aduce informație relevantă și complementară.

PsihoProfile oferă în prezent peste 50 de instrumente psihologice, grupate în cinci domenii de evaluare. Pentru fiecare instrument sunt disponibile, în funcție de specificul lui, descrierea constructelor și dimensiunilor, timpul de completare, vârsta recomandată, utilizările principale, exemple de rapoarte, chestionarul și anexele, precum și documentație psihometrică și pentru cercetare.

1. Începe cu întrebarea evaluării

Înainte de a selecta un instrument, formulează cât mai clar ce vrei să afli și în ce scop vei utiliza rezultatul. Această întrebare ghidează alegerea domeniului, a constructului evaluat și a nivelului de profunzime necesar.

- Ce vreau să aflu despre persoana evaluată?
- Care este contextul: personal, educațional, vocațional, clinic, organizațional sau cognitiv?
- Am nevoie de descriere generală, screening, consiliere, dezvoltare, selecție sau aprofundarea unei ipoteze?
- Ce construct psihologic trebuie măsurat pentru a răspunde acestei întrebări?
- Este suficient un singur instrument sau am nevoie de informații complementare?

2. Alege domeniul de evaluare

Cele cinci domenii sunt o hartă de orientare. Încadrarea unui instrument într-un domeniu indică utilizarea sa principală, fără a exclude utilizări justificate în alte contexte profesionale.

Domeniu	Ce urmărește în principal	Exemple de întrebări
Generale / personalitate	Trăsături, stiluri personale, motivații, resurse și vulnerabilități.	„Cum este persoana?” „Care sunt resursele sale?”
Vocaționale & educaționale	Interese, aspirații, aptitudini autoevaluate și adaptabilitate în carieră.	„Ce traseu educațional/profesional se potrivește?”
Clinice & psihoterapie	Manifestări emoționale și comportamentale, vulnerabilități și dimensiuni dezadaptative.	„Ce dificultăți trebuie explorate suplimentar?”
Organizaționale & HR/coaching	Stil de muncă, motivație, leadership, stres, angajament și adaptare organizațională.	„Ce susține sau afectează funcționarea profesională?”
Cognitive	Comprehensiune verbală, organizare semantică, raționament logic/numeric și rezolvare algoritmică.	„Care este nivelul performanței cognitive pe aceste componente?”

Vezi: [Gruparea instrumentelor în PsihoProfile](#)

3. Compară instrumentele din domeniul ales

După alegerea domeniului, nu selecta automat primul instrument disponibil. Compară descrierile și verifică dacă instrumentul măsoară exact ceea ce ai nevoie.

Ce verifici	Întrebarea practică
Constructul evaluat	Ce măsoară efectiv instrumentul și cât de direct răspunde întrebării tale?
Dimensiunile / factorii	Care sunt scalele care vor contribui la profilul final?
Populația și vârsta	Este potrivit pentru persoana evaluată și pentru contextul utilizării?
Timpul și condițiile de administrare	Este fezabil pentru situația concretă de evaluare?
Utilizările recomandate	Pagina instrumentului indică domeniile și scopurile pentru care este relevant.
Documentația psihometrică	Consultă informațiile privind construcția, validarea, scorarea și etaloanele, atunci când sunt disponibile.
Rapoartele disponibile	Verifică ce tip de raport poate fi generat și dacă răspunde nevoii tale.
Costul în credite	Unele instrumente sunt gratuite; pentru celelalte, creditele sunt consumate la generarea raportului, nu la completarea chestionarului.

4. Decide: un instrument sau o baterie?

Un singur instrument poate fi suficient pentru o întrebare punctuală. Pentru probleme mai complexe, poți combina instrumente dacă acestea oferă perspective complementare și dacă integrarea lor este justificată de scopul evaluării.

Alege un singur instrument

când întrebarea este clară și restrânsă, iar instrumentul acoperă suficient constructul de interes.

Construiește o baterie

când ai nevoie de informații complementare, de verificarea convergenței sau de un profil mai complex.

Convergență și divergență

Convergența apare atunci când rezultate provenite din instrumente sau surse diferite susțin aceeași ipoteză.

Divergența apare când rezultatele nu se confirmă reciproc; ea nu trebuie ignorată, ci poate indica diferențe de construct, context, moment sau perspectivă și trebuie analizată profesional.

5. Folosește exemplele PsihoProfile ca puncte de orientare

Site-ul PsihoProfile oferă câteva exemple explicite de instrumente sau combinații de instrumente. Acestea sunt repere de orientare, nu rețete universale; selecția finală depinde de obiectivul evaluării și de competențele profesionale ale evaluatorului.

Obiectiv	Punct de pornire	Exemplu de combinație menționat pe site
Orientare vocațională	ARC-ASII	ARC-ASII + AIM + AAB + AIDA + FACT
Explorarea tendințelor disfuncționale	ETPduo	ETPduo + PAS + DSP + VrA + PID-5
Managementul carierei	DSC	DSC + CODE + PIC + AIM + EPM,
Managementul stării de bine	HAPPY	PAS, DEAF, VIA, VI, EPM,

6. Completează testarea cu alte surse de informație

O evaluare complexă nu înseamnă doar administrarea mai multor chestionare. PsihoProfile oferă și alte modalități de colectare și integrare a informației:

- **Formulare și Ghiduri de interviu** – pentru informații calitative și contextuale, în domeniile clinic, organizațional și educațional.
- **Alter-evaluare** – pentru instrumentele care permit evaluarea comportamentelor unei persoane din perspectiva unui aparținător, partener, coleg sau alt evaluator relevant.
- **Probe cognitive** – pentru evaluarea performanței efective, nu doar a autoevaluării.
- **Rapoarte integrate** – pentru conectarea rezultatelor provenite din mai multe instrumente.

Resurse: [Formulare și Ghiduri de interviu](#) | [Alter-evaluarea în PsihoProfile](#)

7. Alege raportul în funcție de scop

Alegerea instrumentului și alegerea raportului sunt două decizii diferite. PsihoProfile descrie patru categorii de rapoarte:

- **Raport de evaluare:** descrie rezultatele la scale și factori și oferă o bază standardizată pentru înțelegerea profilului.
- **Raport de consiliere:** traduce profilul în recomandări și repere practice pentru feedback și dezvoltare.
- **Raport integrat:** combină rezultatele mai multor instrumente și evidențiază convergențe și divergențe.
- **Raport Expert AI:** adaugă un nivel de analiză și recomandări asistate AI, fără a înlocui expertiza psihologului.

Vezi: [Tipuri de rapoarte în PsihoProfile](#)

8. Folosește AI după alegerea și realizarea evaluării

În PsihoProfile, AI este utilizat pentru integrarea rezultatelor și formularea unor concluzii sau recomandări personalizate. Site-ul precizează explicit că rolul evaluatorului este de a verifica și valida interpretările și de a lua decizia profesională finală.

Regulă practică: alege mai întâi corect instrumentul sau bateria, analizează rezultatele, apoi utilizează AI pentru integrare și redactare. Verifică, corectează sau reformulează orice recomandare înainte de a o comunica beneficiarului.

Vezi: [Utilizarea AI în PsihoProfile](#)

9. Interpretează rezultatele în context profesional

Scorurile nu trebuie transformate automat în concluzii diagnostice sau decizii definitive. Integrează rezultatele testării cu interviul, observația și alte informații relevante și utilizează instrumentele în limitele competențelor profesionale și ale scopului pentru care sunt adecvate.

Vezi: [Principii în evaluarea psihologică](#)

10. Traseul rapid de alegere

1. Definește obiectivul

Formulează întrebarea profesională la care trebuie să răspundă evaluarea.

2. Alege domeniul

Identifică domeniul principal: personalitate, vocațional/educațional, clinic, organizațional sau cognitiv.

3. Identifică constructul

Stabilește ce caracteristică trebuie măsurată pentru a răspunde întrebării.

4. Compară instrumentele

Verifică descrierea, dimensiunile, populația, timpul, utilizările și documentația disponibilă.

5. Decide profunzimea

Alege un singur instrument sau o baterie complementară, în funcție de complexitatea întrebării.

6. Adaugă surse complementare

Interviu, formulare, alter-evaluare sau alte informații relevante, dacă sunt necesare.

7. Alege raportul

Evaluare, consiliere, integrat sau Expert AI, în funcție de scop și beneficiar.

8. Integrează și validează

Formulează concluziile finale prin raportare la întregul context și la expertiza profesională.

Checklist înainte de administrare

- ☐ Știu exact ce întrebare trebuie să clarifice evaluarea?
- ☐ Instrumentul măsoară constructul relevant?
- ☐ Este potrivit pentru persoana și contextul evaluării?
- ☐ Am consultat descrierea și documentația disponibilă?
- ☐ Un singur instrument este suficient sau am nevoie de informații complementare?
- ☐ Instrumentele din baterie aduc informație nouă, nu doar redundantă?
- ☐ Am competențele profesionale necesare pentru utilizare și interpretare?
- ☐ Știu ce tip de raport voi utiliza și pentru ce beneficiar?
- ☐ Dacă folosesc AI, voi valida profesional conținutul generat?

Resurse utile

- [Toate instrumentele PsihoProfile](#)
- [Gruparea instrumentelor în PsihoProfile](#)
- [Instrumente și credite](#)
- [Tipuri de rapoarte în PsihoProfile](#)
- [Formulare și Ghiduri de interviu](#)
- [Alter-evaluarea în PsihoProfile](#)
- [Utilizarea AI în PsihoProfile](#)
- [Principii în evaluarea psihologică](#)

Notă: Exemplele de instrumente și combinații din acest ghid reproduc sau sintetizează recomandări și descrieri publicate în prezent pe PsihoProfile. Ele au rol orientativ și nu înlocuiesc analiza cazului, documentația fiecărui instrument sau judecata profesională a evaluatorului.

Versiune: septembrie 2026